

IMPLICAREA FEMEILOR ÎN GESTIONAREA RESURSELOR NATURALE

IMPLICAREA FEMEILOR ÎN GESTIONAREA RESURSELOR NATURALE

Chişinău 2013

Această broșură este elaborată de către Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă în cadrul proiectului „**Consolidarea și angajarea femeilor din mediul rural în activități de protecție a mediului înconjurător și de gestionare a resurselor naturale**”, implementat cu suportul financiar acordat de către Guvernul Suediei, prin intermediul Programului SECTOR al Centrului Regional de Mediu pentru Europa Centrală și de Est.

Centrul Regional de Mediu pentru Europa Centrală și de Est și Guvernul Suediei nu își asumă nici o responsabilitate, explicită sau implicită, pentru posibilele daune care ar putea fi cauzate de activitățile beneficiarilor de granturi. Opiniile exprimate în prezenta publicație aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al acestor instituții.

INTRODUCERE

Problemele de degradare a mediului și de exploatare a resurselor naturale au început la sfârșitul anilor 1960. Consecințele de degradare a resurselor naturale nu mai sunt localizate, iar aceasta ne afectează pe toți. De exemplu, populația are tot mai mare nevoie de mai multe resurse, care rezultă în urma distrugerii resurselor naturale și a ecosistemelor, precum și intensificarea agriculturii pentru creșterea producției de a satisface cererea de pe piață, toate contribuie la exploatarea rapidă a resurselor naturale. De aceea avem nevoie de o gestionare bine chibzuită a resurselor naturale și o abordare echilibrată, care include conservarea biodiversității, gestionarea durabilă a terenurilor și a pădurilor existente, exploatarea redusă a resurselor forestiere noi, adaptarea sistemelor agricole eficiente și construirea de legături adecvate de marketing. Femeile sunt principalii „utilizatori” și „manageri” de resurse naturale la nivel local, sunt cel mai mult afectate de fenomenele naturale, de aceea ele trebuie să participe activ la gestionarea resurselor naturale din localitățile lor.

Din rezultatele studiului efectuat, în cadrul proiectului „Consolidarea și angajarea femeilor din mediul rural în activități de protecție a mediului înconjurător și de gestionare a resurselor naturale”, implementat cu suportul financiar acordat de către Guvernul Suediei, prin intermediul Programului SECTOR al Centrului Regional de Mediu pentru Europa Centrală și de Est, încercăm să facem să se înțeleagă rolul femeilor în managementul resurselor naturale și modul în care degradarea resurselor ar putea avea un impact asupra femeilor, pozitiv sau negativ și cum se pot implica ele în gestionarea resurselor naturale și în activități de protecție a mediului.

Vă prezentăm un set de profiluri care ilustrează diversitatea de femei din mediul rural implicate în gestionarea resurselor naturale, tipurile de activități pe care le desfășoară, și motivațiile lor pentru participare.

Sofia ȚARIGRADSCHI
*Studii superioare, silvicultor, orașul
 Glodeni*

„În fiecare dimineață cântă păsările! Aceste vietăți ale naturii m-au cucerit din prima zi în care am venit în Pădurea Domnească. Era toamnă târzie, când ne-am mutat în casa din pădure. În prima zi nu aveam nici draperii la geam. După o zi de curățenie ne-am culcat, iar dimineața când m-am trezit auzeam cântând nemaipomenit păsările, iar la geam, prin crengile copacilor se jucau trei veverițe. Nu se poate reda în cuvinte fericirea și satisfacția pe care am simțit-o eu atunci. Era ca un vis atât de frumos, un vis cu ochii deschiși, pe care am vrut să-l continui toată viața, și asta fac de 20 ani la Cantonul nr.1 din cadrul Rezervației „Pădurea Domnească”, sector care se întinde pe o suprafață de 350 ha”.

Profesia de pădurar are legătură directă cu activitățile de protecție a mediului și de gestionare a resurselor naturale. Se implică în rezolvarea problemelor de mediu prin participarea la seminare, participarea la plantarea, îngrijirea și protecția fâșiilor forestiere, la educația ecologică a tinerei generații prin implicarea în activități extrașcolare.

„În luarea deciziilor, inclusiv de mediu mă implic prin participarea la ședințele Consiliului Raional, participând activ în proiecte de mediu care au loc în localitate și în raion.

Mă implic în gestionarea resurselor naturale prin verificarea în permanență a fondul forestier pe care îl am în gestiune. Încerc să preîntâmpin orice tentativă de defrișare ilicită.”

Femeile nu se implică pentru că au alte preocupări și domenii de activitate, duc lipsă de timp. Din punctul de vedere al doamnei Țarigradschi perspectivele activismului femeilor în acest domeniu sunt minore, deoarece există o implicare destul de mică la nivel de comunitate din partea femeilor.

Dacă vor fi create consilii raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, va fi mai bine, numai dacă respectivele consilii vor fi constituite din femei profesioniste în domeniu doar atunci va fi un lucru benefic, altfel nu văd relevanța unui astfel de consiliu. E trist să remarcăm faptul că condiția femeii în mediul rural continuă a fi în afara politicilor de dezvoltare, ea rămânând să se confrunte de una singură cu cele mai grave probleme.

Larisa VOLOH

*Studii superioare, primarul
satului Palanca, raionul Ștefan
Vodă*

Funcția de primar îi permite să se implice în soluționarea diverselor probleme de mediu la nivel de localitate și de raion. La inițiativa primăriei sunt organizate activități ecologice cu participarea localnicilor, a elevilor gimnaziului, în scopul amenajării fântânilor publice, lichidării gunoiștilor neautorizate, amenajării cimitirului, întreținerii parcurilor și spațiilor verzi.

Implicarea în luarea deciziilor, inclusiv de mediu este prin elaborarea anuală, în cadrul primăriei, a planului de acțiuni sanitaro-ecologice, care prevede un șir de activități ecologice. În gestionarea resurselor naturale se implică prin mărirea terenurilor destinate plantării, efectuarea tăierilor are loc doar în baza autorizației.

Femeile ar trebui să se implice mai mult în gestionarea resurselor naturale, dar astăzi pe umerii lor se ține întreaga familie, ele muncesc, educă copii, întrețin gospodăria (o bună parte a bărbaților fiind plecați peste hotare), iar timp pentru alte activități, inclusiv cele ecologice, nu le ajunge. Dar există și o altă latură – indiferența și o stare de negativism și instabilitate ce persistă în societate.

Activismul femeilor în domeniul protejării mediului ar schimba nu doar aspectul localităților, dar ar crește nivelul educației, conștientizării necesității protecției mediului pentru sănătatea copiilor și crearea condițiilor normale de viață.

Consiliile raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, vor crea condiții prielnice pentru gestionarea corectă a resurselor naturale.

Elena EȘANU

Studii superioare, contabil, primar, satul Coșcalia, Căușeni

A început activitatea de contabil în gospodăria sătească. La moment este primar în satul Coșcalia raionul Căușeni. Pe parcursul activității 2007-2013 a implementat mai multe proiecte de mediu și în special plantarea a 17 ha de pădure, înființarea parcului verde, etc.

Implicarea în rezolvarea problemelor de mediu din localitate a început în anul 2013 prin implementarea unui proiect de amenajare peisagistică a parcului eroilor din localitate, prin plantarea diferitor specii de pomi cu vârsta 5-15 ani.

Se implică în luarea deciziilor, inclusiv de mediu în localitatea sa prin participarea la elaborarea planurilor de acțiune anuale și la implementarea acestora, este membră a consiliului de administrare a Asociației de gestionare a deșeurilor pentru regiunea de sud a țării.

În gestionarea resurselor naturale se implică prin monitorizarea activităților planificate, organizarea activităților de salubritate și amenajare a localității, prin atragerea investițiilor în localitate, procese de educare a cetățenilor, etc.

Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale este binevenit, fiind primar a participat la stagii în cadrul proiectului ACSA în Polonia pe probleme de mediu și poate să transmită informația ca continuitate prin instruirea mai multor femei interesate.

Emilia VIERU

Studii postuniversitare, primar în satul Fundurii Vechi, Glodeni

Trăiește de 6 ani cu grijile locuitorilor comunei ei, are o viață zbuciumată, cu multe probleme, dar și cu unele succese. Bucuriile de pe urma succeselor acoperă tristețea problemelor. Scopul dânzei este de a atrage pe toate căile surse financiare și de a rezolva problemele majore ale localității. Funcția pe care o deține are legătură directă cu activitățile de protecție a mediului și cu gestionarea resurselor naturale, are atribuție de serviciu conform legii Administrației Publice Locale. Se implică în rezolvarea problemelor de mediu din localitate prin supravegherea parcurilor, spațiilor verzi, prin buna funcționare a serviciilor de salubritate, prin colectarea și depozitarea deșeurilor, prin prezentarea consiliului local a proiectelor de decizie cu privire la gestionarea resurselor naturale și privitor la problemele de mediu. Se implică în gestionarea resurselor naturale cu elevii Liceului Teoretic. Motivul neimplicării femeilor în activități de protecție a mediului înconjurător este indiferența, lipsa de timp. Perspectivele activismului femeilor în domeniul protecției mediului înconjurător sunt instruirea lor împreună cu copiii, cu tineretul, etc. Susține crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale și vede activitatea acestor consilii prin elaborarea unui plan strategic de gestionare a resurselor naturale, după care se vor implementa proiecte cu activități de protecție a mediului.

Raisa COJOCARU

Studii superioare, primar, satul Pânzareni, raionul Făleşti

Implicarea în rezolvarea problemelor de mediu din localitate se manifestă prin funcția pe care o deține și prin proiectele care le implementează primăria comunei Pânzareni. De exemplu, în cadrul proiectului "Managementul adecvat al deșeurilor menajere" în urma căruia au fost construite patru platforme și instalate 16 tomberoane pentru gunoi. Consiliul local al comunei aprobă în fiecare an un plan de acțiuni privind salubritatea localității. Sunt

organizate clăci de curățenie în comună unde apar gunoiștile spontane la care participă atât cetățenii, tinerii cât și elevii de la gimnaziul din localitate. În gestionarea resurselor naturale în localitate este implicată prin concursul "Râu curat de la sat la sat", unde participă cetățenii satului. Deșeurile de grajd sunt transportate în câmp ca mai apoi să fie folosite ca îngrășăminte organice. În fiecare an se organizează acțiunea "Înverzirea localității" la care participă și mic și mare pentru a sădi copaci.

"Femeia din mediul rural lucrează în administrația publică, învățământ, agricultură fiind în același timp în rolul de gospodină, mamă și concomitent este și jertfa întregii situații economice, sociale și familiale. Trebuie să recunoaștem, că de situația femeii de la sat depinde foarte mult și situația mediului înconjurător. Lipsa unui loc de muncă, problemele din familie care de zi pe zi sunt tot mai multe fac ca femeia din mediul rural să fie indiferentă de ceea ce se petrece în acest domeniu. Perspectivele activismului femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător le vede prin conștientizarea populației de necesitatea păstrării curățeniei în propria curte dar și înafara ei.

6. Maria CULIBABA

Studii superioare, Pedagog-psiholog, Director al Centrului de Asistență Socială „Împreună”, Președintele al A.O. „PRO Asistență și Dezvoltare Comunitară”, satul Ciolacu Nou, raionul Fălești

”Din anul 1966 am activat ca pedagog în școala medie din satul Pruteni, r. Fălești și am condus colectivul de elevi din școala ca instructoare de pioneri. Tangența profesiei mele cu activitățile de protecție a mediului este prin lucrul cu tinerii. Cu copiii petreceam excursii în natura, luam parte la plantarea puieților în localitate și în prezent continuăm să participăm la sădirea pomilor și la curățirea izvoarelor ce sunt în localitate.”

Se implică în luarea deciziilor participând ca membru al comisiei obștești din primărie, la consiliul local înaintează întrebările despre protecția mediului.

Se implică în gestionarea resurselor naturale prin demersuri adresate consiliului local din partea locuitorilor satului și din partea elevilor din gimnaziul de a proteja resursele naturale din localitate.

Este puțină informație pentru femei, nu sunt organizate traininguri ce le-ar informa. Perspectivele activismul femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate le vede prin implicarea femeilor în acest domeniu, va contribui la păstrarea mediului pentru un sistem mai sănătos de viață. Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale vor ajuta la proiectarea de activități pe tot teritoriul la un nivel mai înalt și responsabilitatea va fi mai mare.

Galina IURĂ

*Studii superioare, funcționar public,
Ștefan Vodă*

Mijlocie de statură, cu un surâs luminos și blând, care nu o părăsește niciodată. Se face remarcată prin inteligență, nonconformism și originalitate în gândire, te surprinde și te cucerește prin sinceritate și onestitate. N-a rămas închistată în urma loviturilor vieții, păstrându-și sufletul curat și entuziasmat.

Femeie, mamă, soție, pedagog cu stagiu de peste 30 ani, este responsabilă de educația ecologică din instituțiile de învățământ din raion.

Se străduie să participe la majoritatea evenimentelor cu caracter ecologic din localitate, se implică în gestionarea resurselor naturale. O dată cu informarea elevilor și părinții sunt la curent cu utilizarea rațională a apei potabile, utilizarea biomasei în calitate de combustibil, etc.

La întrebarea de ce nu se implică femeile în gestionarea resurselor naturale, a răspuns: „Nu se implică mai multe femei în acest domeniu, deoarece sunt mai ocupate în dobândirea surselor financiare pentru familie, o mare parte din ele caută de lucru peste hotare, dar sunt și femeii care nu doresc să se implice.”

Perspectiva activismului femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate o vede printr-o conlucrare mai activă la diverse niveluri - APL, ONG și drept rezultat, mai multe activități benefice pentru protecția mediului.

Dacă vor fi create consilii raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, atunci va avea cine să adune femeile la diferite întâlniri și să implice cât mai multe persoane în diverse acțiuni legate de protecția mediului.

Natalia CARAION

Studii superioare, Director Centru de Asistență Socială din satul Olănești, raionul Ștefan Vodă

”Din 2003 sunt directorul executiv al ONG-ului „Generația PRO”, organizație care se ocupă de problemele mediului. Dezvoltăm și participăm în mai multe proiecte sociale și ecologice pentru rezolvarea problemelor din localitate.”

Dna Caraion s-a implicat în luarea deciziilor, inclusiv de mediu prin participarea la crearea planului de dezvoltare social-economică în localitate și în raion.

Se implică în gestionarea resurselor naturale din localitatea sa prin activități de educație ecologică și acțiuni precum: salubritatea teritoriilor, plantarea arborilor, etc.

Susține faptul că trebuie să se implice mai multe femei în acest domeniu dar le împiedică lipsa de informare, dominarea stereotipurilor despre rolul femeii în societate.

Perspectivile activismului femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate le vede prin implicarea în luarea deciziilor, participarea activă la diferite traininguri și seminare.

Dacă vor fi create consilii raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale va fi mai bine, deoarece va fi o altă modalitate de abordare a problemelor.

Ana EREMEI

Studii medii de specialitate, asistent medical, la moment este pădurar în pădurea Hagimus, satul Ursoaia, Căușeni.

Doamna Eremei este pădurar în Hagimus din anul 2005. Recunoaște că profesia pe care și-a ales-o este mai mult bărbătească – în R. Moldova avem puțin mai mult de 40 de femei-pădurari – și, de multe ori, îi vine mai greu decât colegilor bărbați să facă față cerințelor profesionale, totuși, spune, în pădure este loc și pentru femei. Profesia ei are cele mai mari tangențe cu activitățile de protecție a mediului și cu gestionarea resurselor naturale, conform cerințelor lucru unui pădurar este protecția, îngrijirea și conservarea biodiversității.

Este implicată în luarea deciziilor, inclusiv de mediu prin conlucrarea cu APL, cu organele de control, poliția, cu școala și chiar grădinița, etc.

Susține că femeile care se vor implica în gestionarea resurselor naturale trebuie să aibă tărie de caracter, multe însă au teamă, altele au probleme în familie sau nu doresc să se implice.

Trebuie să fie create consilii raionale de femeii pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, deoarece femeile sunt mai disciplinate, sunt mai creative, etc.

Liubovi OLARU

Studii medii de specialitate, viticultor, Director Gospodărie Țărăneasca, satul Tănătari, Căușeni.

A început această activitate din 1986, de când a privatizat terenul agricol. La moment lucrează în calitate de conducător al Gospodăriei Țărănești "Olaru Liubovi" în satul Tănătari, Căușeni. Pe parcursul activității 2007-2013 a implementat mai multe proiecte de mediu și în special plantarea a 5 ha de livadă de nuci, în total prelucrează 12 ha de teren agricol.

Se implică în luarea deciziilor, inclusiv de mediu la nivel de Gospodărie Țărănească, cere sfatul colegilor și mai consultă și alte persoane. Are un frate, lider în localitatea vecină, cu un stagiu mare de lucru, care îi dă sfaturi bune în ce privește prelucrarea corectă a pământului că să nu admită deteriorarea solului.

În gestionarea resurselor naturale se implică prin plantarea copacilor, educarea copiilor și nepoților prin exemplu practic, nu doar prin vorbe goale. Consideră că femeile din sate nu doresc să se implice în activități de protecție a mediului, așteaptă statul să le facă, însă nu știu că și ele sunt tot parte a statului.

Perspectivile activismului femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate nu le divizează, pentru că în familia sa muncesc deopotrivă și femeile și bărbații.

Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale sunt binevenite, și pentru ca femeile să nu-și piardă interesul, trebuie să se implice în viața localității în care trăiesc.

Lidia JUBEA

Studii superioare, inginer-tehnolog, manager AO CT Spectru, Căușeni.

Pe parcursul anilor a activat ca tehnolog la întreprindere, profesor, ales local și funcționar public - specialist în administrații locale. Funcția a obligat-o să respecte normele și normativele de mediu, gestionarea resurselor naturale, în deosebi când a activat în calitate de primar.

Se implică în rezolvarea problemelor de mediu din localitate, zi de zi, prin programe de sensibilizare a opiniei publice, sesiuni, întâlniri cu cetățenii. În 1999, a constituit o asociație obștească și realizează proiecte de mediu. Atrage investiții în proiecte

de renovare a rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă în localități rurale, efectuează testele de apă, informarea cetățenilor, propune soluții de rezolvare a problemelor ecologice.

În luarea deciziilor, inclusiv de mediu se implică prin editarea și diseminarea materialelor informaționale, prin demersuri către APL, prin încheierea acordurilor de parteneriate în realizarea unor proiecte. Prin ONG a atras investiții pentru realizarea în satele din raioanele Căușeni și Ștefan Vodă a 14 proiecte de infrastructură socială și anume - în reabilitarea fântânilor arteziene și a rețelelor de apă potabilă.

Există multe probleme cu privire la implicarea femeilor în acest domeniu: regulament nescris, rolul femeii în familie, ignoranța, orizont mic în vederea perspectivei, în vederea ce lăsam în urma noastră, invidia, abilități insuficiente de consolidare, interese separate, migrație în masă a potențialului intelectual, etc.

La întrebarea despre rolul consiliilor raionale de femei în implicarea în gestionarea resurselor naturale, îi vine greu să răspundă, pentru că situația în țară este complicată, pentru că în practica de lucru a întâlnit multe cazuri când femeile se comportă imprevizibil.

Zinaida MARIN

*Studii Colegiul „Gâsca”, economist
- finansist, primar satul Răscăieți,
Ștefan Vodă*

Cucerită de o mare dorință de a schimba situația spațiilor verzi din localitate a participat a sădirea scuarului din centrul satului, a pornit o mică afacere - florărie, a participat la amenajarea mormintelor ostășești, la amenajarea memorialelor. Funcția pe care o deține are legătură directă cu activitățile de protecție a mediului și cu gestionarea resurselor naturale. Se străduie să facă lucruri frumoase cu cheltuieli cât mai mici pentru a economisi sursele financiare și a dezvolta lucrul de

voluntariat. "Activitatea mea de primar în satul Răscăieți este direct axată pe rezolvarea problemelor de mediu prin lichidarea hazardelor naturale, prin restabilirea drumurilor, referitor la râpa Grosu, prin proiectarea lucrărilor la râpa Luchin, prin lichidarea gunoiștilor, etc."

În gestionarea resurselor naturale din localitate se implică prin aplicarea pedepselor, prin înlăturarea râpelor, prin sădirea arborilor în locurile afectate de alunecări. Femeile nu se implică în activități de protecție a mediului din indiferență, nu sunt motivate, nu se organizează întruniri, discuții, mese rotunde, seminare. Perspectivele activismului femeilor din localitate le vede prin sădirea unui parc în fosta carieră, prin lichidarea gunoiștilor, amenajarea, salubritatea locurilor sfinte, a memorialul Lomachin, a monumentului consătenilor. Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale o susține și se va implica.

Olga GROSU

Studii medii speciale, ecologist, ajutor de agronom, agricultură ecologică, s. Talmaza, Ștefan Vodă

De 8 ani în familie muncește cu tata și mama în livadă și câmp, ajutându-i în toate lucrările agricole. Datorită lor a ales să se ocupe cu agricultura ecologică. De specialitate este ecologist și profesia este direct legată de protecția mediului înconjurător, dar activează ca antreprenor - fermier, produse agricole ecologice. În rezolvarea problemelor de mediu din localitate se implică prin participarea la salubritate, la plantare, implică fermierii în activități colective. Dorește mult să se implice în luarea deciziilor de mediu, să salubritzeze lunca Nistrului Chior, etc. Femeile din sate sunt mai mult ocupate în gospodărie nu sunt susținute și implicate în diverse activități comunitare. Perspectivele activismului femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate le vede prin îmbunătățirea stării ecologice a luncii Nistrului, prin stoparea alunecărilor de teren. Susține crearea consiliilor raionale de femeii pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, se va implica.

Valentina CĂTĂNOI

*Studii superioare, manager,
contabil Gospodăria
Țărănească „Cătănoi”, satul
Ursoaia, Căușeni.*

A început activitatea ca pedagog, continuă în funcție de contabil la Gospodăria Țărănească „Cătănoi”. Prin profesia sa este implicată în procese tehnologice de exploatare a terenului, care la rândul lui este parte componentă din mediul care ne înconjoară. În rezolvarea problemelor de mediu se implică prin folosirea de bio-produse, pentru prelucrarea plantațiilor, micro elemente pentru stimularea creșterii și recomandă și altora din sat să le utilizeze, pentru că este mai bine și mai ecologic. Este Consilier local, aprobă planuri, strategii de mediu, monitorizează implementarea acestora, se implică în programe de curățare a localității, de alocare a resurselor financiare, în procesul decizional. În gestionarea resurselor naturale se implică prin supravegherea tăierii ilicite a copacilor. Consideră că trebuie să fie reabilitată legea satului, ca în public să fie scoși acei care taie ilegal copacii și să fie impuși să sădească și să se ocupe de creșterea copacilor timp de 5-7 ani. Implicarea mai multor femei în acest domeniu este aproape imposibilă, ele se izolează, lucrează casnic, sunt indiferente, nu au încredere în sine. Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale sunt binevenite. Femeile ar cunoaște mai multe, ar fi inițiate niște planuri spre realizare, vor învăța să poată lua ele singure decizii.

Irina CECHINA

*Studii superioare, Medic de familie,
satul Cobani, r-nul Glodeni*

Este de datoria medicilor să informeze populația despre riscurile și daunele asupra sănătății care pot să apară în urma neglijării regulilor de protecție a mediului înconjurător.

În rezolvarea problemelor de mediu din localitate se implică prin informarea și prevenirea problemelor de sănătate la timp a populației. Este o sarcină pe care fiecare medic este obligat să o îndeplinească. Participarea activă a medicilor și a întreg

personalului centrului de sănătate la lucrările de salubritate a localității, de înverzire a teritoriului este un exemplu pentru toți locuitorii satului, ceea ce duce la conștientizarea importanței acestor activități.

De cele mai multe ori lipsa de informare sau lipsa de inițiativă și/sau susținere din partea unui lider împiedică femeile să vină cu idei și soluții cu privire la gestionarea resurselor naturale ale localității.

”Dacă e să vorbim despre problemele stării mediului ambiant, aici femeile au o grijă mai deosebită, pentru că asta le-ar afecta sănătatea familiei și prosperitatea anturajului în care aceștia locuiesc. De aceea, consider că femeile trebuie implicate în domeniul protejării mediului înconjurător, pentru că anume ele ar veni cu idei și inițiative care ar îmbunătăți nivelul de trai. Prin crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, va fi mai bine. Femeile sunt, în primul rând, cele preocupate de bunăstarea familiei, sănătății și a mediului în care locuiesc. Din acest motiv, anume femeile depistează cel mai des și semnalează probleme ce țin de starea mediului înconjurător, astfel încearcă să-și protejeze familia de urmările care le pot afecta sănătatea și viitorul.”

Maria VACARCIUC

Studii superioare, Director Centrul de Asistență Socială de Zi și Plasament Temporar Pentru Copii și Familii Aflați în Dificultate „ Nufărul Alb”, satul Glinjeni, raionul Fălești

Este de profesie pedagog-psiholog, activitatea a început-o în calitate de inspector secția cadre, apoi contabil la calcularea salariului la SRL „Bezeni-Agro”, perceptor fiscal primăria Glinjeni, asistent social comunitar, director Centrul de Asistență Socială de Zi și Plasament Temporar Pentru Copii și Familii Aflați în Dificultate până la momentul de față. Este președinte al OO „Sat Modern”, care are ca scop dezvoltarea serviciilor sociale, culturale, medicale și ecologice. Se implică în rezolvarea problemelor de mediu din localitate prin scrierea unor proiecte ce țin de protecția mediului prin implicarea în mobilizarea și sensibilizarea populației în curățirea unor porțiuni de terenuri lăsate în neglijență. Fiind consilier local se implică foarte mult în luarea deciziilor ce țin de protecția mediului. Perspective în activismul femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate le vede prin implicarea femeilor în scrierea proiectelor.

Lidia NASTAS

Studii superioare, administrator-SRL „Iunalis-Agro”, satul Petrunca, raionul Glodeni

De 20 de ani are profesia de pedagog însă de 10 ani activează în calitate de agent economic. Tangența profesiei sale cu activitățile de protecție a mediului sau cu gestionarea resurselor naturale o are prin sponsorizarea unor acțiuni de protecție

a mediului înconjurător și inițierea unor campanii de înverzire a teritoriului. Se implică în rezolvarea problemelor din localitate prin acest proiect, se implică în elaborarea unor soluții ce țin de problemele mediului. Consideră că oamenii nu sunt educați ecologic nu au interes și nu sunt responsabili. Vede perspective mari prin activismul femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător din localitate, speră că activitatea femeilor din mediul rural va avea succes.

Ecaterina FEDORAȘ

*Studii superioare, agronom, satul Balatina,
raionul Glodeni*

Are profesia de agronom.

La Universitatea Agrară activează în calitate de președinte al CAP „La Fontal”, satul Balatina, raionul Glodeni. Se implică în rezolvarea problemelor de mediu din localitate prin transportarea deșeurilor menajere la locurile autorizate, prin prelucrarea solului prin metode biologice. În luarea deciziilor se implică prin funcția sa de consilier local și de președinte al CAP în realizarea măsurilor locale de protecție a mediului. Se implică în gestionarea resurselor naturale prin activități de protejare a fâșiilor forestiere (lucrări de salubritate, amenajare, plantare, etc.). Prin activismul femeilor în domeniul protejării mediului înconjurător vede o comunitate informată, conștientizarea importanței vizavi de protejarea mediului înconjurător. Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale, va duce la persoane la care poți să te consulți, să le fii aliat și să ajuți.

Olga ȘORONGA

Studii medii de specialitate, secretarul consiliului local, satul Pârlița raionul Fălești

Are profesia de Inginer tehnician în domeniul silviculturii, activitatea a început-o ca inginer pe înverzirea raionului Fălești în a.1973. Este de profesie silvicultor și cu aceasta este spus totul - „iubesc mult natura, iubesc curățenia și particip la activitățile de protecție a mediului în cadrul primăriei”. „Mă implic activ în problemele mediului începând cu a.1979, particip și organizez „vinerile sanitare” în teritoriu, la sădirea copacilor, la lucrări de salubritate și informez mult populația pe problemele de mediu datorită funcției pe care o am la ziua de astăzi.” Se implică în gestionarea resurselor naturale prin participarea la toate ședințele comisiilor de specialitate și la ședințele consiliului local unde se discută, se aprobă planuri de acțiuni în vederea gestionării bazinelor acvatice, fâșiilor de nuci care le au în teritoriu . „Dacă femeile noastre s-ar implica mai activ în localitatea noastră cred că s-ar păstra mult mai mult arborii sădiți, gunoiul ar fi depozitat doar în locurile autorizate, ar informa fiecare vecinii, rudele, prietenii ca tot plasticul să fie stocat în saci și nu aruncat peste tot sau ars. Nu avem experiență și mie îmi este greu să cred în crearea consiliilor raionale de femei numai în domeniul gestionării resurselor naturale.”

Evghenia MOISEI

*Studii superioare, licențiată în drept și economie,
coordonator de proiecte, satul Izvoare, raionul Fălești*

Cu toții suntem martorii unei stări permanente de degradare a mediului și de indiferență manifestată de responsabilii la nivel înalt, precum și de incapacitatea și uneori chiar reavoință a sectorului administrativ în soluționarea problemelor privind protecția mediului și gestionării raționale a resurselor naturale

Implicarea în rezolvarea problemelor de mediu din localitate este prin următoarele realizări: acțiuni de ocrotirea mediului înconjurător, florei și faunei “Salvați Râulețele mici”; „Terenul de fotbal din Izvoare” – teren de fotbal cu acoperire naturală din iarba; AO “Cuget” în comun cu Consiliul Local al Copiilor și Tinerilor au inițiat acțiuni de salubritate a localității; implementarea proiectului „Cea mai luminoasă investiție” – utilizarea energiei regenerabile și multe altele. A înaintat proiectele de decizii la nivel local pentru a include problema mediului în procesul de luare a deciziilor. Am insistat să existe un cadru comun al metodelor de identificare, descriere și evaluare a efectelor negative ale problemelor de mediu. Am promovat transparența în procesul decizional ca o procedură de consultare cu autoritățile și publicul implicat. Neimplicarea femeilor este motivată de niște răspunsuri banale: timpul limitat, alte responsabilități casnice, necunoașterea consecințelor ce pot apărea dacă suntem indiferenți, neîncredere în propriile forțe, stereotipurile existente și înrădăcinate, care de mult timp sunt conștientizate de femei dar nici de cum nu pot trece peste ele.

Femeile trebuie să fie încurajate, susținute și să nu mai existe acea deosebire, bărbat-femeie, femeie - bărbat, noi toți suntem deferiți dar toți avem aceleași drepturi și aceleași responsabilități. Este bine chiar de la grădiniță să dispară acea clasificare: jocuri pentru fetițe și băieței, băiatul nu trebuie să procedeze așa sau așa, fata trebuie să se comporte doar așa. Mediul înconjurător este pentru toți, nu are clasificarea gender, este important pentru toți oamenii indiferent de vârstă, gen, religie, opinia politică, sau alte convingeri. Și consolidarea forțelor, unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește. Crearea consiliilor raionale de femei pentru implicarea în gestionarea resurselor naturale sunt necesare.

ÎNCHEIERE

Femeile din raioanele Ștefan-Vodă, Căușeni, Glodeni și Fălești dau dovadă de un activism deosebit și o dorință mare de implicare în soluționarea problemelor societății din care fac parte. Fiind mame, bunici, medici, eleve, studente, profesoare fiecare din ele își face griji pentru sănătatea celor din jur.

Există o dorință considerabilă a femeilor de a se implica în implementarea unor noi proiecte ecologice, printre ele primordiale fiind asigurarea cu apă potabilă, construirea unei gunoști autorizate, înverzirea localității.

Femeile sunt principalii promotori în desfășurarea activităților ecologice, sunt interesate să afle mai multă informație despre resursele care sunt în gestionarea primăriei și în același timp despre posibilitatea soluționării problemelor ecologice. Femeile se declară foarte active și interesate în gestionarea resurselor naturale aflate în gestiunea primăriei. O altă dorință a acestor femei este implicarea generației tinere în gestionarea acestor resurse, aceasta fiind o modalitate sigură și cu durabilitate pe măsură.

Problemele ecologice în localitățile celor patru raioane s-au dovedit a fi majore dar cu toate acestea este îmbucurător faptul că femeile sunt active, entuziasmăte și mereu gata să acționeze. Acest fapt este de apreciat și trebuie încurajate și susținute din toate punctele de vedere pentru a putea obține rezultate considerabile.

